GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 110. Dumineca 27 Septembre | 9 Octobre 1881.

Cu *1 Octobre st. v. 1881* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabí cu innoirea abonamentului pe triluniulu alu IV-lea.

Spre mai mare inlesnire recomendamu a se lipí adres'a, sub care s'a tramisu fói'a pêna acuma, pe dosulu cuponului dela asignatiunea postala.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati, a ne tramite adressele D-loru *esactu,* aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei“ apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Brasiovu, 26 Septembre (8 Octobre.)

„Se ne arate temerarii politici dela press'a romana, in ce se manifesta acea asuprire, sub care ar' geme poporulu romanu? Se ne arate, cari sunt acele suferintie „far' de margini“ ce are se le indure acestu poporu . . . . si déca cu date voru poté convinge lumea, cà plangerile loru sunt in adeveru basate, déca voru poté dovedi, cà politic'a ce-o urmaresce guvernulu ungurescu, nu numai cà impedeca inaintarea materiala si spirituala a poporului romanu, ci o nimicesce chiaru, atunci si noi vomu face atàta, cà, recunoscêndu plangerile loru cá fundate, vomu staruí cu tóte medilócele ertate, cá se intimpine o grabnica lecuire“. . . Cu aceste cuvinte debutéza „Magyar Polgár“ din Clusiu intr'unu articulu de fondu, in care face imputari grave pressei romane, pentru cà nu spriginesce nîsuintiele celoru dela guvernu, cari au de scopu intarirea suprematiei rassei maghiare.

Gusturile sunt diferite si déca guvernamentaliloru dela „Magyar Polgár“ le displace tonulu amàritu ce le resuna din press'a romana, e ceva lesne de intielesu, desi nu amu cutezá tocmai se sustienemu, cà neodihn'a ce le-o causéza atitudinea foiloru romane din Ardealu si Ungari'a ar fi provocata numai de mustrarea consciintiei pentru insult'a si nedreptatea ce ne-o facu si nu mai vêrtosu de fric'a urmariloru, ce le póte avé politic'a loru nebunésca.

Unu lucru inse nu-'lu va intielege ori-cine, nu va intielege adeca cum s'a pututu cá de patru-spre-diece ani incóce nu numai cei dela „Magyar Polgár“ dér' si lumea cea mare se ignoreze, déca plangerile poporului romanu, cu cari implemu colónele diareloru nóstre, sunt in adeveru basate séu nu.

Fara se voiésca, „Magyar Polgár“ ne atrage din nou atentiunea asupra unei importante impregiurari, care a fost luat'o in de aprópe considerare si conferenti'a nóstra electorala dela 12 Maiu a. c. Este neaperatu de lipsa cá se convingemu càtu mai grabnicu lumea cea mare cu date positive, cà starea nóstra in Ungari'a a ajunsu a fi aprópe insuportabila.

Este caracteristicu, cà fói'a Clusiana nu voiesce se scie de nenumeratele date si argumente ce le aduce press'a nóstra, spre a sprigini si a dovedi asertiunile ei. „Magyar Polgár“ isi dîce adeca: De geab'a strigu foile romane, cà Romanii sunt asupriti si cà sunt impedecati in desvoltarea loru materiala si spirituale, lumea cea mare totu nu cunósce adeverat'a stare a lucruriloru, din simpl'a causa, cà diarele romane sunt citite aprópe esclusivu de publiculu romanu si nu sunt respandite cá cele germane, anglese si francese. Astfeliu fói'a guvernamentala ajunge la urmatórea conclusiune: Pe càtu timpu lumea cea mare européna nu cunósce adeverat'a stare a poporului romanu dela noi, putemu se continuamu façia de elu politic'a de anihilare, negenati si 'n tóta linistea. Celu ce va dice, cà Romanii din Ardélu si din tiér'a ungurésca ar' fi asupriti si maltratati este unu omu temerariu si de nimicu, care turbura mersulu linistitu alu politicei nóstre si compromite interessele consolidarii suprematiei maghiare.

Scieamu noi fórte bine cà cei dela „Magyar Polgár“ cu soçii loru de principie n'au nici ochi nici urechi pentru suferintiele nóstre, scieamu cà niciodata nu ne va succede ai convinge pe cale normala despre dreptatea postulateloru nóstre nationale, cu tóte astea amu fost surprinsi vediendu, cà diarulu maghiaru din Clusiu nu se sfiiesce a ne provocá se supunemu datele si argumentele nóstre sentintiei opiniunei publice europene.

„Magyar Polgár“ a respicatu unu mare si gravu cuventu tramitiendu-ne inaintea forului lumei europene. Eata der', cà fara se voiésca, fói'a maghiara ne indica mediloculu prin care singuru numai potemu se dobêndimu recunóscerea drepturiloru si a demnitatii poporului romanu, celui mai vechiu poporu din tiéra. „Doveditì lumei“, dîse numit'a fóie „cà sunteti in adeveru asupriti si atunci ne vomu grabí si noi a cautá leaculu pentru delaturarea suferintieloru vóstre!“

Cei dela „Magyar Polgár“ semtu instinctivu, cà in momentulu, candu ne va succede noa a convinge opiniunea publica européna despre aceea, cà tóte plangerile nóstre sunt basate in starea adeverata a lucruriloru, guvernulu ungurescu trebue sè se gandésca in seriosu la unu medilocu spre a impacá spiritulu publicu si semtiulu de dreptate atàtu de greu ofensatu.

Depinde numai dela noi cá se nu mai fia departe acestu momentu. Se càutamu a convinge opiniunea publica despre santieni'a causei nóstre. Conferenti'a din Maiu ne-a datu directiunea, si acuma chiaru si contrarii nostri vinu se confirme cà ne-a mai remasu unu medilocu spre a ne salvá din trist'a stare, la care amu fost redusi printr'o scurtu vedietóre politica de rassa si acestu medilocu este: Apelulu la opiniunea publica européna.

Recomandamu memorat'a asertiune a fóiei maghiare Clusiane cu deosebire comitetului permanentu electoralu insarcinatu de càtra conferenti'a nóstra dela Sibiiu cu compunerea unui memorandu, càruia avea se i se dé „cea mai estinsa publicitate.“

Cronic'a evenimenteloru politice.

Nu este nimicu mai naturalu, decàtu cá incercarile Nemtiloru austriaci de a se constitui intr'o mare partida nationala germana, se provóce la partea contrara o miscare pentru o legatura mai strinsa intre elementele slave. Slavii Austriei le respundu acuma Nemtiloru anuntiandule la rêndulu loru formarea unui clubu nationalu slavu, care se cuprinda in sine si pe Cehi si pe Poloni si pe Sloveni si pe Slavii Dalmatini. Astfeliu partid'a nationala germana va stá façia cu partid'a nationala a Slaviloru austriaci, esclusivismulu germanu va intimpiná unu contrariu putericu si neimpacatu in esclusivismulu Slaviloru si'n caus'a impacarei? — va inflori negresitu si flórea, va aduce si fructe, dér' nu pentru Austri'a si Austriaci, ci pentru altii póte, cari voru veni se le culéga.

Este caracteristicu, cà in façi'a acestoru agitatiuni facute in stilu mare, oficiosii comitelui Taaffe nu mai sciu, cum se faca, cá se nu parasésca calea midilocía de auru. Spre a scapá din strimtóre, ei anuntia séu isi dau aerulu de a amenintiá cu formarea unei partide austriace, care se aiba missiunea grava de a combate nisuintiele estreme germane si slave si de-a ocupá o positiune centrala forte si sigura. Dorinti'a oficiosiloru e frumósa de totu, inse este ea óre si realisabila? Viitoriulu ni-o va aratá.

Comandantulu Dalmatiei, generalulu br. Rodich, cu tóte silintiele ce si le da si cu tóte crutiarea in tractarea cu Bochesii renitenti, nu ia pututu aduce inca pêna acuma asié departe, cá sè se supuna de buna voia legei, facêndu-si servitiu regulatu in armat'a teritoriala.

Pêna acuma abia 'ia succesu a aduce la supunere partea aceea a Bochei, care n'a fost supusa a la 1869 inaintea fortiei armate. Partea cealalta a Bochesiloru, cu care Austriacii au fost siliti a incheié cunoscut'a pace, nu voiesce sè se supuna nici acuma, refusandu de a dá contingentulu legalu la armat'a teritoriala, si cerendu armata cu proprii comandanti bochesi, în virtutea vechiloru privilegie bochese. Astfeliu Crivoscianii si locuitorii dela Podori, Maian si Braiti nu voiescu se asculte de ordinele generalului Rodich si se anuntia, cà dela Vien'a 'si-ar fi perdutu patienti'a si ar' fi datu ordinu, cá Crivoscianii se fia constrinsi cu forti'a armata a prestá servitiele prescrise de lege in armat'a teritoriala. In casulu acest'a, deórace nu putemu admite nicidecum, cà Bochesii s'ar' spariá si s'ar' supune rediendu de seriositatea procederei comandei austriace, ne putemu asteptá earasi la o mica rescóla in Dalmati'a, care va continua trist'a cronica a urechiloru si a nasuriloru taiate, si a repressalieloru austriace.

In ministeriulu de esterne din Vien'a delegatii ministerieloru de justitia dela Pest'a si Vien'a avura o conferentia, spre a se intielege despre propunerile Russiei in privinti'a modificariloru tractateloru de estradare, pe cari guvernulu germanu le-a primitu deja in principiu. Acést'a conferentia n'a avutu nici unu resultatu, din causa, cà Ungurii nu voiescu se faca nici o concessiune. Guvernulu germanu, de alta parte, staruiesce in favórea primirei propuneriloru russesci.

Sensatiune a produsu o petitiune pe care 225 de notabili din Bosni'a au adresat'o Tiarului, rogandu'lu cá se vina in ajutoriu poporului bosniacu, care s'ar' semtí multu mai asupritu si mai reu tractatu sub stapanirea austroungara, decàtu sub cea turcésca s. c. l.

Se anuntia dela Londra: „Times“ dice, cà are cuvinte a crede, cà principele de Bismarck impartasiesce nouele vederi politice ale acestui diaru in ceea ce privesce cestiunea orientala. „In timpulu congresului din Berlin, dice marele diaru alu cetatii, cancelarulu Germaniei declara, cà viitorulu peninsulei Balcanice apartinea Rusiei si Austriei si cà supremati'a in Egiptu revenea Angliei. „Times“ termina afirmandu, cà principele de Bismark nu si-a schimbatu opiniunea in acést'a privintia.

„N. fr. Presse“ respunde la articlulu mentionatu alu diarului „Times“. Fói'a vienesa nu crede, cà Bismarck ar' fi dîsu, cà viitoriulu peninsulei balcanice apartiene Russiei si Austriei. Cancelariulu germanu nu e dedatu a se esprime in modu atàtu de nedefinitu, apoi faptele dovedescu dincontra, cà cabinetulu germanu, care posede adi cea mai mare influintia la inalt'a Pórta, nu este indiferentu façia de esistenti'a Turciei, ci voiesce dincontra prin functionarii de administratiune germani, ce ia pusu la dispositiunea Sultanului, se contribue la intarirea imperiului otomanu. D-lu de Bismarck, care e obicinuitu a se folosí de espressiuni tari, se póte, cà a dîsu pe timpulu congressului dela Berlin ceva, cu privire la concurenti'a Russiei si a Austriei in Orientu, nicidecum inse, dîce „N. fr.

Presse“, n'a pututu se intrebuintieze acea espresiune vaga; de asemenea nu crede cà cancelariulu germanu ar' fi de parere, cà suprematia in Egipetu se cuvine numai Angliei.

Unu corespondentu dela Berlin alu diarului oficiosu din Prag'a „Bohemia“, dîce, cà articlulu din „Times“, care imparte Orientulu intre Russi'a, Austri'a si Angli'a, este numai o pipàire a lui Gladstone, care ar' voí se amagésca pe poteri cu promissiuni, spre a càstigá apoi partea leului si a profita din desbinarile eventuale continentale. Acestu planu ar' fi paralisatu prin program'a de pace, ce s'ar' fi stabilitu la intalnirea dela Danzig si care se va reinoi la viitóri'a intalnire a Tiarului cu imperatulu Austriei. Program'a memorata are de scopu, se dîce, desvoltarea sanatósa a relatiuniloru economice si redicarea economica si industriala a continentului. (Cu ce se'lu redice, cu inmultîrea ostiriloru si cu nouele pusci Werndl?) Desvoltarea acést'a economica ar' face se cada preponderanti'a anglesa pe continentu si de aceea s'ar' teme Angli'a de pacea europénа. Coresp. finesce asigurandu, cà Germani'a nu va concede, cá pacea europénа se fia turburata prin intrigele egoistice ale Angliei si de aceea va lucrá in contra proiecteloru, cu cari debutéza fói'a anglesa.

In siedintia tiuuta ieri in Constantinopolu de comissiunea insarcinata cu regularea datoriei turcesci, delegatii europeni ai detentoriloru au cerutu dreptulu de a percepe taxe asupra matasuriloru si asupra pescarieloru in localitatile situate afara din zonele actualu concedate bancheriloru din Galata; delegatii otomani s'au opusu cu vioiciune la acést'a cerere si au obtinutu amanarea cestiunei pêna la primirea noueloru instructiuni ale Portii. — Se asigura, cà cestiunea regiei tutunuriloru, fiindu pusa ér' in discusiune, d-lu Bourke, delegatulu detentoriloru anglesi, s'a opusu dicendu, cà nu voiea se compromita interesele creditoriloru Turciei, ce represinta, legandu din nou nou'a administratiune a contributiuniloru indirecte; ar' fi declaratu chiaru, cà in casulu contrariu ar' preferí sè se retraga mai bine, de càtu sè se departeze de acestu principiu. D-lu Mancardi, delegatulu detentoriloru italiani, a luatu parte la acést'a siedintia.

Sub titlulu „Politic'a orientala a principiului Bismark“, „Times“, care de unu timpu incóce cresce cu multu zelu planuri de sensatie, publica unu articlu asupra intimeloru ralatiuni dintre palatulu Sultanului si ambasad'a imperiala germana, cari se manifesta si in chiamarea de functionari germani in fruntea administratiunei otomane. Fói'a anglesa, scrie „Timp.“, urmarindu si studiendu politic'a externa a cancelarului de feru in ultimii diece ani, ajunge la conclusiunea, cà scopulu principalu alu lui Bismark a fost, se impedece o coalitiune europénа antigermana, spre a càstigá timpu pentru consolidarea imperiului, creatu de dènsulu. Principiulu Bismarck a formatu aliauti'a austro-germana; elu se arata cá unu mare amicu alu comitelui Andrássy, adeca alu Unguriloru, ingrijindu-se totuodata, cá nici cu Russi'a se nu ajunga lucrurile la o ruptura pe façia. Acum, candu Russia s'a presentatu cu ramur'a de olivu, elu isi dà binecuventarea s'a politica salutarii cordiale a celoru doi imperati in Danzig. Aceasta e alianti'a tripla restabilita. In delicat'a operatiune, de a mantiené echilibrulu europénu in Orientu, trebue si Turci'a se jóce unu rolu óre-care. Turcii sciu fórte bine, cà au trebuintia de protectiunea straina si Germania jóca la Stambulu rolulu de sirena casta, de unde se esplica lesne preferinti'a frapanta a representantului diplomaticu germanu. "Times" intréba in fine: càtu timpu se va bucurá óre de aceasta positiune primulu favoritu alu lumei politice din Yildiz-Chiosk? „Profetii politici se nu uite cuvintele lui Goeschen: influenti'a politica se póte pastrá la Stambulu numai pêna in momentulu, candu vrei se faci usu practicu de dèns'a“.

Cercurile bine informate din Petersburg sunt fórte sceptice in privinti'a intalnirei Tiarului cu imperatulu Austriei. O parte mare a Rusiloru e reu dispusa façia cu Austri'a. Acést'a rea dispositiune a crescutu si din caus'a atitudinei ostile Rusiei a pressei austro-ungare precum si a cunoscutei antipatie a lui Ignatiev càtra Austri'a. Crescêndu curentulu nationalu, cresce si susceptibilitatea societatii rusesci. Intemplarea din Karlsruhe, unde s'a arestatu unu invetiatu rusu, a mai maritu acést'a sensibilitate. Diplomatii rusi primescu reprosiuri, cà nu intervinu si nu lucréza, candu cere trebuinti'a.

„Morning Post“ anuntia cà in lun'a lui Novembre se va tîné la Vien'a o noua adunare a conferintiei de 4, compusa de delegatii Austro-Ungariei, Turciei, Serbiei si Bulgariei pentru a regula definitivu cestiunea terminarii liniei Belgradu-Salonicu si aceea a junctiunei càiloru ferate ungare, serbe si bulgare.

Earasi s'a atinsu in pressa cestiunea redicarei Serbiei la rangu de regatu. Serbii, cari au fost incercatu inca la 1866 cu generalulu Cernajeff a proclamá regatulu, inse n'au isbutitu, se dîce, cà au acuma sianse neasemenatu mai bune. Chiaru si guvernulu ungurescu sè se fi impacatu cu ide'a de a vedé pe Milanu Rege. Gazet'a de Petersburg s'a esprimatu de curêndu, cà astadi realisarea dorintiei serbesci nu va mai intempiná nici o pedeca la marile puteri, deórace Serbi'a nu mai e adi vasall'a Turciei cá la 1866, pe timpulu esperimentului generalului Cernajeff.

Se telegraféza din Londra „Corespondentiei Politice“: Pórt'a a datu esplicatiuni guvernului anglesu, relativu la tramiterea de comisari turci in Egiptu, aceste duóe explicatiuni au fost considerate cá satisfacetóre pentru Angli'a, si in cercurile guvernamentale din Londra se esprime increderea, cà solutiunea cestiunei egiptene se va resolvá p'o cale amicala. — Acelasi corespondentu anuncia cà Pórt'a a primitu unu raportu dela Dervisi pasia guvernorulu Albaniei, anuntiandu, cà siefii triburiloru resculate au depusu inaintea s'a juramentulu de supunere Sultanului, si prin urmare adi liniscea e restabilita, in tóta Albani'a.

Situatiunea in Afric'a de nordu continua de a fi fórte periculósa pentru francesi. Este fatalu, cà trupeloru francese nu le mai succede odata de a pune man'a pe vestitulu siefu alu rescólei Bu-Amema, care prin metod'a lui admirabila de a purtá resboiulu de guerilla le dà multu de lucru francesiloru. Generalulu Saussier a datu ordinu, cá trupele francese se ocupe forturile Tunisului.

Diarulu „Le Temps“ afirma, cà cabinetulu Jules Ferry s'a decisu a'si dá demissiunea cu vreo diece dîle inaintea deschiderei nouei camere francese, cá noulu ministeriu se póta fi formatu pentru diu'a de 28 Octobre, candu se va deschide camer'a.

Circular'a amintita in numerulu trecutu, prin care se convóca congressulu bisericescu gr. or., suna asié:

Mironu, din indurarea lui Dumnedieu archiepiscopu alu bisericii ortodoxe in Transilvani'a, si metropolitu alu romaniloru greco-orientalî din Ungari'a si Transilvani'a.

Pre Santitiloru frati episcopi; venerabileloru consistorii eparchiale; iubitiloru si onorabililoru deputati congresuali; iubitului cleru si poporu din provinci'a Nóstra metropolitana: Daru si mila dela Dumnedieu, si salutarea Nóstra cordiala!

Avendu in vedere §§. 151 si 152 din statutulu organicu, convocàmu si prin acestea dechiaràmu de convocatu congresulu ordinariu nationalu-bisericescu alu provinciei Nóstre metropolitane la biseric'a parochiala din cetatea Sibiiu, pe Joi'a ce cade in 1/13 Octobre a. c. la 9 óre inainte de médiadi, in care di dupa terminarea ritualeloru bisericesci va urmá numai de càtu deschiderea congressului si se voru incepe lucrarile congressuali conformu regulamentului afaceriloru interne.

Datu in resiedinti'a Nóstra archiepiscopésca-metropolitana in Sibiiu, la 18 Septembre, 1881.

Mironu Romanulu m. p.

„Monitorul Rom.“ contiene urmatóri'a circulara a d-lui ministru C. A. Rosetti:

Domnule prefectu!

Sunt informatu, cà in unele comune primari, notari si chiaru perceptori tienu stabilimente de càrciuma. Acést'a tolerantia din partea administratiunei inlesnesce inlaturarea legei politiei rurale. Primarulu, cá ori-care functionaru publicu, investitu cu puterea de a face politi'a, se vede fatalmente pusu in positiune a fi impricinatu si judecatoru in propriele sale interese. Acestu sistemu de esploatatiune in comuna de càtra functionari comunali, pe langa inlaturarea unei priveghieri desinteresate, aduce cu sine si aglomerarea remasitieloru, prin neimplinirea dariloru. Primarii si perceptorii, mai cu séma mi se asigura, pàsuescu pe locuitori, indata ce vinu se faca deveru la càrciumile tienute de densii; astfelu, candu locuitorulu nu dispune a plati intrég'a remasitia, ci o parte dintr'ins'a, perceptorulu, in locu de ai primi acea parte, 'lu atrage in càrciuma si acolo tieranulu chieltuiesce sum'a, cu care venise a plati o parte din remasitiele sale; ear', alte-ori, implinesce antaiu datoriile sale de la càrciuma si numai pentru prisosulu ce se cuvine locuitorului 'i da recepisa pentru datoriile càtra statu.

D-vóstra intielegeti fórte bine, d-le prefectu, cata scadere morala, si prin urmare, vatemare societatii si statului se póte aduce din toleranti'a acestoru deprinderi de speculatiune in comuna. Sunt siguru dér' ca, inca de la numirea d-vóstre, animatu de interesulu ce purtati populatiuniloru, a carora administratie ve este incredintiata, ati inceputu, negresitu, a luá mesuri pentru incetarea unoru asemenea neregularitati.

Cu tóte acestea, fiindu cà mi se afirma, cà reulu esiste inca, ve rogu se ve informati insi-ve si se luati mesuri pentru revocarea si inlocuirea tuturoru primariloru, notariloru si perceptoriloru, pe cari ii veti constata, cà facu comerciulu de beuturi spirtuóse in comuna, séu prin ei insi-le, séu prin persóne interpuse, puindu totu-deodata in vederea d-loru subprefecti, cà voru fi totu-deauna departati din servitiu, indata ce se va constata, cà functionarii de categoria celoru citati mai facu specula de beuturi spirituóse, prin comune.

Primiti, d-le prefectu, incredintiarea consideratiunei mele. —

Ministru, C. A. Rosetti.

Cestiunea Dunaréna.

Dumineca trecuta a avutu locu o intrunire a senatoriloru si a deputatiloru, ce se aflau in Bucuresci, intre cari se aflau cei mai de frunte d'intre representantii tierii. Acést'a intrunire a fost convocata din partea guvernului, cu scopu de a se consulta asupra cestiunei Dunarene. D. ministru de esterne actualu Statescu, espunendu situatiunea, a aratatu, cà in curendu comissiunea Dunaréna isi va reincepe lucrarile sale si cà va fi necessitate de a convocá incaodata pe d-nii senatori si deputati, pentru ai pune in curentu de totu ce se petrece si a le cere avisulu. Atàtu guvernulu càtu si mandatarii presenti s'au pronuntiatu contra aderarei la creatiunea unei comissiuni mixte, nefiindu prevediuta in stipulatiunile tractatului dela Berlin si astfeliu s'a decisu, cá guvernulu se se opuna incercariloru Austriei de a deveni dómna absoluta a Dunarei.

Cu privire la cestiunea Dunarei si la intrunirea acést'a scrie „L'Independance Roumaine“: „Cestiunea Dunarei este si va fi inca multu timpu cestiunea dilei in Romani'a. In afara acést'a este adi singur'a incurcatura seriosa ce-o avemu. Mai sunt inca, ce-i dreptu, si altele: Incidentulu cu Arab-Tabi'a, care inca nu e regulatu; Afacerea monastiriloru dîse inchinate, Plangerile calugariloru dela muntele Athos; Diferentiele frunturieloru romane-ungare; Reclamatiunile contra tacseloru orasiului Bucuresci; Dosariulu despagubiriloru russesci; Cestiunea jurisdictiunei in Bulgari'a; caus'a Cutio-Vlahiloru in Macedoni'a; Cestiunea atàtu de pulpitanta a invasiunei jidovesci, aceea a drumuriloru de feru, cu incidentulu Kaufmann-Liteanu s. a. s. a. . . . . Cum vedeti suntemu inca bine incarcati cu totu feliulu de cestiuni, inse in summa totu cestiunea Dunarei este, care ne apasa mai tare“. —

Manier'a, cu care tractéza guvernulu de càtuva timpu cestiunea Dunarei, ne place dîce „L'Ind. Roum.“ Pêna acuma a negotiatu, aratandu-se aplecatu a aflá compromisu spre a admite comissiunea mixta sub anumite conditiuni. E evidentu, cà aceste complesantie ale guvernului nostru n'au facutu cá dreptulu nostru se devina mai forte. Puterile, isi dîceau cà déca Romani'a se crede capabila de a cede degetulu séu chiaru man'a, marile poteri, cari nu sunt atàtu de directu interessate in cestiune, ar' poté se cedeze bratiulu intrégu si chiaru si mai multu. Astfeliu Austri'a ar' fi pututu deveni stapana absoluta peste Dunare si ruinulu nostru ar' fi fost neinlaturabilu. Eata ceea ce guvernulu actualu pare a nu voi sè tolereze si sè permita cu nici unu pretiu.

„Deja guvernulu si-a manifestatu vederile in privinti'a acést'a: elu a disu claru si limpede, cà se va pune pe terèmulu tractatului dela Berlinu, decisu fiindu de a nu 'lu parasi decàtu numai silitu de fortia. Guvernulu in façi'a manevreloru Austriei a trebuitu se se radieme pe concursulu representantiloru tierii. Camerele, nefiindu adunate acuma, nu le-a pututu consultá, de aceea a convocatu la o reuniune pe toti senatorii si deputatii aflatori in capitala, intre cari din norocire erau cei mai influenti s. a.“

„Este evidentu, cà, déca va durá acést'a uniune intre guvernu si representantii tierii, noi vomu invinge. Ori-cari ar' fi manevrele Austriei, ori-cari ar' fi medilócele de pressiune, ce le-ar' intrebuintiá ea si aliat'a ei Germani'a, vomu reesi a face, cá dreptulu se triumfeze. Aici nu e vorb'a de fortia este numai violenti'a, contra càreia avemu se luptamu. Si sciti, care e mediloculu celu mai bunu? Uniunea. Tóte partidele se fia de acordu spre a dice Austriei. — Nu! si succesulu ne este asiguratu. Desi mici, déca vomu fi uniti, vomu fi neinvincibili... Primulu

pasu s'a facutu prin reuniunea de Dumineca; nu ve opriti in cale, continuati, terminati oper'a vóstra!

Respunsu la fói'a volanta:

„Se organisamu partid'a romana constitntiunala."

(Urmare.)

. . . „Constitutiunea o folosesce Ungurulu si Romanulu d'impreuna, greutatile le pórta la olalta. se dîce in fói'a volanta memorata.

Da veniturile statului, cum se impartiescu? De ast'a ai uitatu d-le „egy roman". Despre aceea éra nu sci nimicu, cà ce se intempla cu Romanii, déca se incumeta a se folosí tare de constitutiune. Intréba odata pe cei ce au voitu se aléga de deputatu pe Babesiu, Cosm'a, Popu Georgiu, Borlea, Vulcanu. Acești ti-voru cantá doin'a constitutiunei ungurescí. Dèe-ti Dumnedieu d-tale acelu folosu, care-'lu avemu noi nemaghiarii dela constitutiune. Dómne érta-me, cà am blastematu asié de reu pe unu omu, de-sî e inimiculu nevinovatei mele natiuni!

„Sub rege incoronatu, sub constitutiune sanctionata, a fi passivistu, e vatemarea corónei, si a constitutiunei." — Da a fi „independistu", „republicanistu" si a face duóe feliuri de lege de alegere pentru fii unei si aceleasi patrie, ce e domnule „egy romanu"?

„Poporulu romanu nu póte face o vatemare cá acést'a, dênsulu iubesce pe rege si legile. E poporu lealu totu-deaun'a, in revolutiune inca l'a dusu cu numele regelui. Acum inca cu numele regelui voiescu sè-'lu rescóle in contra regelui." — Déca constitutiunea ar' fi si pentru noi, acum fiindu-cà indresnesci a acusá partea cea mai insemnata a poporului romanu, pe intelegenti'a dela conferenti'a din Sibiiu, de crim'a lesei Maiestati si a seditiunei, d-ta, d-le „egy román", ai trebui se fii bagatu prin procurorulu statului in temnitia.

Ai dreptate inse candu dîci, cà poporulu romanu e totu-deauna lealu si iubitoriu de domnitoriu si legi. Acést'a ne face, cà sî acum, in necasulu nostru celu greu, rabdamu si nu facemu alt'a, decàtu suntemu passivisti, nu cá d-vóstre pe tempulu absolutismului. D-vóstre inse ve pare reu si pentru acést'a. Ati voí, cà atunci, candu ne dechiarati in tóta diu'a prin foile d-vóstre, cà voiti se ne contopiti, adeca se ne luati limb'a si natiunalitatea, salutandu tóte mesurile luate pentru acestu scopu de cele mai patriotite, desî nu este pentru asié ceva nici urma de basa in constitutiunea multu laudata de d-t'a, noi se strigamu: „Tulvai dómne, bine-ni"! Apoi ti-dau unu sfatu bunu d-le „egy roman". Lasa cestiunea, cà cine s'a luptatu si revoltatu in 48 in contr'a regelui, afara din discussiune. Aceea ce dîci d-t'a, cà romanii s'au luptatu in 48 in contra regelui, ér', ungurii pentru regele, nu o credu nici concetatianii unguri. Chiaru si aceia, cari o dîcu, cá-si d-t'a, candu se uita unulu la altulu ridu cá augurii de óre-candu.

„Inteliginti'a romana trebue sè protesteze facêndu partid'a constitutionala; celu ce se tiene de acést'a, sè se bucure de binefacerile constitutiunei, celu ce nu, sè-si caute alta pátria." — N'a fostu destulu protestulu conferintii dela Sibiiu séu trebue inca protestu mai energiosu de càtu acela? Tare esti dta dle „egy román" la fire, si slabu in simtiemintele dtale cele constitutionale. Déca s'ar' face partidele asié, cum dici dta, acum deachistii aru fi deja espatriati, apoi, adi-mâne, aru urmá Tiszaistii, independistii, republicanii. Nu preste multu neamu aflà cu totii éra in Asi'a. Nu esti dta in locu de „egy roman" din intimplare unu evreu cu nume maghiarisatu, care doresci sè faci din Ungari'a o Palestina nóua? Formandu astufeliu partidele constitutionale 'ti-ar' poté succede usioru.

„Diregatorii, cari nu s'ar' tiené de acést'a partida, sè abdica de oficiulu loru, càci e impertinentia a trage plata dela unu statu, alu carui constitutiune nu o pretiuescu si marturisescu o politica, care are de scopu resturnarea statului." — Passivitatea n'are de scopu resturnarea statului, ci asteptarea tempului dreptatii si adeverului. Altu-cum, dupa priceperea nóstra, diregatorii nu suntu servitorii partideloru, ci ai statului, ér' nimene in lume nu simtiesce mai cumplitu reutatea politicei dvóstre de astadi, decàtu chiaru statulu. Diregatoriulu nici n'are se faca politica, ci sè grigésca i n p a r t i a l u de interesulu statului, cà acestu-a 'i dà pàne, ér' nu partidele. Noi nu pretindemu dela diregatorii romani se faca la politic'a nóstra, dér' dta „egy roman" ai voí, cà séu se fia unelte in contra natiunei loru séu se-si lipsésca familiele de pànea de tóte dilele. Aceia càti suntu, déca i-vei sili in partid'a dtale, nu 'ti-o vei pré ingrasia, ér' déca se voru lasá mai bine a fi alungati, decàtu se servésca de unelte órbe in man'a unoru turbati, cu posturile loru nu-'ti vei saturá pe toti càți flamandi ai dle „egy román." Altu-cum dta ai minunate idei constitutionale. Frumosu constitutionalismu intr'adeveru a face partida cu bêt'a.

„Inteleginti'a sè se adune odata si sè iè pusetiune, acést'a o pretinde onórea nóstra." Inteleginti'a s'a adunatu nu odata, ci de mai multe-ori, otarindu totu numai pasivitatea. Acést'a intelegintia represinta numai natiunea romana si scie ce pretinde onórea ei. Am fi curiosi sè vedemu, ce intielegintia s'ar' aduná la provocarea dtale „egy román". Vre-o duoi dascali alungati, càti-va notari ce se afla in cercetare disciplinara si criminali, ici-colo vre-unu pretore, care pretiuiesce mai multu carmosiulu decàtu convingerea s'a si tuturoru acestor'a in frunte episcopulu Sabo si d-lu „egy román". Nici noi n'amu dorí alt'a decàtu acést'a contr'a-proba, déca negati d-vóstre, cà intieleginti'a adunata in Sibiiu a representatu natiunea romana din țiér'a. Atunci apoi amu vedé cu ochii proprii si concetatianii maghiari si-ar' poté castigá idea despre diferinti'a ce este intre „Caesar" si kalaposinas". Adunati-ve numai d-le „egy román."

„Se luamu poterea din man'a ultraistiloru, pe care o folosescu numai spre rusinea poporului. Program'a se ne fia: a ferici poporulu romanu c u m e d i u l ó c e l e d a t e d e c o n s t i t u t i u n e."

Constitutiunea ungurésca nici nu vré se scia de noi cá romani, ce mediulóce ne va fi dandu déra, cá sè fericimu p o p o r u l u r o m a n u? De altmintrea de fericirea ajunsa prin mediulócele date de constitutiune suntu satui nu numai romanii, ci si Ungurii. Mai de de multu sub pretestulu aperarei drepturiloru tierei se luptau aristocratii pentru privilegiele classei loru, astadi abuséza de constitutiune in daun'a statului si a poporului nepricepetoriu o multime de „kis nemes", ajunsi la sapa de lemnu. Poterea inteligintiei natiunale zace in capacitatea, caracterulu ei barbatescu, in santiani'a drepturiloru, pentru cari se lupta si in increderea poporului, care simtiesce pre langa tóta corumperea instinctivu, cà cine-i vré binele si cine se lupta pentru onórea lui. Rusine este a folosì poterea spre a stricá poporulu, a-'lu corumpe si folost de unèlta insusi in contr'a s'a. Asupra nóstra nu cade acést'a rusine, dér' dta „egy román" scii, cà asupr'a cui cade.

„Se mergemu la Pest'a si se spunemu, cà vomu apera constitutiunea si vomu tiené legile tierei, dér' voi c o n c e d e t i si a j u t a t i inflorirea nóstra spirituala si materiala." — Marturisesci déra, d-le „egy román", cà pêna acum nu ni s'a c o n c e s u si a j u t a t u inflorirea spirituala si materiala. Aceste le sustienemu si noi, dér' d-vóstre pêna acum le negati. Apoi en spune-ne, din ce se vedemu noi si se véda poporulu bunavointi'a celoru dela potere pentru noi? Nu cumva din aceea, cà nu ni se concede si nu se ajutora inflorirea, prin urmare suntemu tractati de inimici ai statului?

„Celu ce cunósce pe unguru, scie, ce voru respunde acolo: Veniti la sinulu nostru, ve ajutamu, numai ve iubiti. Si s'ar' face pacea." — Aceste suntu lucruri pré frumóse si emotiunatórie. Iokai séu altu romantieriu le va si folosi in cutare romanu alu loru, séu vorbire politica in lips'a arguminteloru convingêtórie; dér' durere in politic'a seriósa n'au nici o valóre. Cei ce dupa tóte suferintiele Romaniloru din trecutu au avutu inainte de 48 aplecari de aceste romantice, s'au desteptatu amaru in 48; acei-a, cari in tempulu absolutismului au crediutu, cà concetatianii unguri voru fi invetiatu din necazulu patriei, si au inceputu a nutri éra sperantie romantice, s'au desilusionatu dela 1867 incóce. Acuma nu se mai afla intre noi visatori romantici, cu totii dicemu „clara pacta, boni amici."

„Se recunóscemu deschisu constitutiunea tierei, pentru-cà politic'a de pan'acum a fostu politic'a neonestitatii si ipocrisiei. Se recunóscemu constitutiunea, cá sè potemu castigá favoruri pentru poporulu romanu."

Noi o recunóscemu bucurosu, numai de ne ar' recunósce si ea pre noi. Favoruri nu ne trebuescu, ci numai dreptate. Politic'a nu numai cea de pên'acum, ci si cea din presinte a fostu si este a neonestitatii si ipocrisiei — dér' nu a nóstra. Noi pretindemu drepturile nóstre susu si tare si luptamu pentru ele pe façia. Cei dela putere dîcu, cà ni-au datu tóte si voescu a ne aretá lumei, cá pe unu elementu turburatoriu si nemultiamitoriu, d-ta „egy román" dîci, cà amu castigá favoruri supunendu-ne orbesce si la gratia, foile maghiare striga in gur'a mare sè se iè mesuri pentru a ne maghiarisá etc. Cum se potrivescu aceste la-olalta d-le „egy román"? De care parte e politic'a neonesta si ipocrita?

„Partea cea seriósa a inteligentiei pên'acum s'a temutu, cà va fi inferata de renegata, se pasimu tare, cà multi suntemu; de ne voru numí renegati se-i numimu tradatori de patria. Noi vomu tiené limb'a si datinele si vomu lucrá pentru binele poporului, ei tienu aceste, dér' aprindu tiér'a Se scapamu onórea poporului romanu si se asecuramu patriotismulu romaniloru".

De voru pasì toti asié de tare, cá-'si d-ta, d-le „egy román", adeca sub masc'a anonimitatii, nu veti face favóre pré mare. Onórea fiacarei natiuni, si asié si a celei romane, pretinde, cá se fia recunoscuta cá atare in constitutiune si provediuta cu drepturile necesare spre a poté esiste si a se desvoltá amesuratu geniului seu. Patriotismulu romanului e mai susu, decàtu pêna unde ajunge mintea si se póte redica caracterulu d-tale d-le „egy román". Romanulu in patri'a s'a a suferitu in trecutu mai multu decàtu unu **paria** in Indi'a si unu **rajah** in Bosni'a, fara se fi adusu inimicu in tiéra. Acést'a nu-o uitá d-le „egy román". Romanulu tiene cu trupu cu sufletu de acést'a patria: „Ap'a curge, dér' petrele remanu", chiaru de aceea n'a voitu in trecutu si nu voiesce in presinte privilegie pentru sine, ci numai drepturi egale cu celelalte natiuni. Romanulu nu dîce: „eu sum statulu", ci: „noi cu totii suntemu statulu", se fimu dér'a frati egalu indreptatiti". Patriotismulu dvóstre sémena multu cu patriotismulu aristocratiloru inainte de 48. Noi numimu asié ceva egoismu crudu si nu patriotismu.

(Va urma.)

Seculisarea bunuriloru bisericesci din Romani'a.

Citimu in „Augsburger Allgemeîne Zeitung" dela 29 Septembre:

„Din telegram'a publicata de „Politische Correspondenz" veti fi aflatu deja, cà guvernulu turcu a adresàtu mareloru puteri o nota, prin care le face cunoscutu, cà cauta se dè unu desnodamentu cestiunii, presumate inca in suspensiune, relativa la seculisarea bunuriloru bisericesci in Romani'a. Europ'a nu cunósce intocmai insemnatatea acestei cestiuni, si n'ar fi prin urmare de prisosu a o lumina istoricesce in càte-va cuvinte. Din sirulu istoricu strictu obiectivu alu fapteloru lesne va ajunge cineva la conclusiuni, cari se justifice pe deplinu positiunea luata de guvernulu romanu in acésta afacere.

Originea bunuriloru bisericesci in Romani'a nu e aceeasi, cá in alte tieri, in cari biseric'a catolica, cá Statu in Statu, a posedatu si administratu in timpu de secole proprietatea s'a teritoriala. Totu atàtu de puçinu avemu noi a face in bunurile bisericesci romane cu o proprietate de mana mórta, dupa cum era si este inca casulu in alte parti ale Europei. Proprietatea bisericeloru si monastireloru e basata in Romani'a mai multu pe nesce retatiuni reciproce, ce au fostu fixate prin documente de fondatiune, separate intre fondatorii d'o parte si primitorii d'alta.

Corporatiunile si comunitatile religióse in Orientu nu erau anume numai locasiuri de refugiu pentru suflete pióse, ci mai cu séma si institute de bine-facere, cari erau obligate de a construí si intretiné spitale si scoli, de a gazduí caletori fara midilóce, de a nutrí si de a imbracá orfanii de a imparti intre saraci elemosine si de a le inlesni midilócele de traîu etc. etc. Documentele de fondatiuni pentru monastiri si biserici si ficséza obligatiuni d'asemenea natura, de indeplinirea carora pare, cà atérna drepturile de proprietate ale imobileloru donate.

De felulu acesta, celu mai vechiu actu cunoscutu e celu din anulu 1436, si d'atunci donatiunile si legaturile in favorulu monastiriloru nationale s'au inmultitu mereu, asié in càtu in anulu 1639 monastirele devenisera destulu de puternice, pentru a dá locu la o intervenire din partea Statului. Acésta intervenire devenise necesara spre indepartarea abusuriloru, ce administratiunea calugariloru greci introduse in administrarea monastiriloru.

Dér' cum au ajunsu acesti calugari greci se administeze in Valachi'a si Moldov'a bunurile bisericesci nationale? In respunsulu la acésta intrebare se cuprinde si punctulu de discusiune ardientu inca asta-di alu intregei afaceri monastiresci, si acésta póte fi datu numai pe calea represintarii istorice, ce urméza.

In vremea, candu inaintarea continua a Islamului in tierile Dunarene amenintia crestinatatea cu o mare primejdia, religiunea gréca apuséna era singura respectata de a totuputernicii stapanitori turci. Acésta s'a intemplatu numai din vederi politice, si ast-felu monastirile grecesci de pe peninsul'a balcanica devenira refugiulu tuturoru nationalitatiloru crestine. In aceste monastiri, inca in midiloculu barbariei turcesci, infloreau sciintiele si intr'insele parea ascunsu germenulu formarii intelectuale a Orientului.

Calugarii grecesci si principii bisericesci au ajunsu iute se esercite o inrîurire stapânitória la curtea Sultaniloru. Gre-

cii se stracurara repede in conducerea Statului turcu si formara in Constantinopole o partita puternica, care prin superioritatea instructiunii si a inteligintii devenise indispensabila Turciloru. Acesti Greci, cari jucasera unu mare rolu in ultimele veacuri ale dominatiunii turcesci, se numiau Fanarioti, dupa o suburbia in Constantinopolei, care era locuita aprópe esclusivaminte de ei si care fù numita Fanar.

Din acésta aristocratia gréca se recrutau in timpu de aprópe 200 ani hospodarii Romaniei si ai Moldovei. Firesce, cà cu densii venì in tiéra si influinti'a gréca. Instructiunea gréca, limb'a gréca, cleru grecu, functionari greci, aristocratia gréca, fura introduse in tierile romane. Cu atàtu mai puçinu putea biseric'a sè se sustraga acestei helenisari, cu càtu concurá impregiurarea, cà apartienea ritului greco-ortodoxu, ba devenise un'a din cele mai tari midilóce ale puterii principiloru greci.

In vremea dér, candu clerulu grecu era atàtu de puternicu si singurulu represintantu alu civilisatiunii in Orientu, era naturalu, cá fundatorii romani se puna monastirile nationale infiintiate de densii sub autoritatea spirituala a clerului grecu. Prin acésta tînteau se dè monastireloru nationale unu readiemu tare si se le puna sub o administratiune regulata.

Afara d'acésta se mai considerá atunci punctulu de vedere generalu crestinu. De o instrainare a bunuriloru bisericesci inse nici cà era vorba. Chiaru cuventulu grecescu, ce insémna in documentu legatura spirituala, care uniea monastirele nationale cu cele grecesci, probéza claru caracterulu specialu alu acestei dedicatiuni. Aceste monastiri se numieau in grecesce ἀφιεούμενα (dedicatu séu inchinatu). Acésta dete locu la numirea francesa de convents dédiés. In urm'a acestei puteri spirituale calugarii grecesci administrara d'a-lungulu vécuriloru aceste monastiri impreuna cu bunurile loru. Acesti administratori abusara inse de puterea loru in chipulu celu mai necunosciintiosu, neintrebuintiandu de locu veniturile monastireloru incrediutiate loru pentru faptele bine-facètóre, prevediute in documentele donatiuniloru, dér' intrebuintiandu-le pentru scopuri politice, ba chiaru antinationale.

Acestu faptu este istoricesce probatu. Deja in anii 1639, 1640, 1641, Domnulu Romaniei Mateiu Ioan Basarabu emite decrete princiare, prin care calugarii grecesci sunt trasi la respundere pentru sus-mentionatele abusuri. Patriarchulu din Constantinopele, Parthenis, confirma tóte mesurile luate de principele Basarabu si intr'o scrisóre din 9 Aprilie 1641 elu opresce pe principii, pe episcopii si pe nobili de a supune monastirile nationale ale Romaniei corporatiuniloru bisericesci straine.

(Va urmá.)

Diverse.

(Banchetu in onórea lui Ulbach.) Aséra, — scrie „Romanulu" — clubu-rile intrunite au oferitu renumitului publicistu si romancieru francesu, d-lui L. Ulbach, unu banchetu la Grand Hotel de Boulevard. Mai tóte personalitatile insemnate ale societatii bucurescene erau representate. D. Ulbach avea la stang'a lui pe d. Ión C. Bratianu, si la drépt'a pe d. Dim. Ghica, ér' in façia pe dd. C. A. Rosetti, G. Chitiu si Eug. Statescu. D. G. Chitiu, presiedintele banchetului a redicatu celu d'antaiu toastu. „Vei spune, a disu d. Chitiu d-lui Ulbach, vei spune concetatianiloru d-tale, c'ai gasitu pe tiermurile Dunarei si pe vêrfurile Carpatiloru o natiune vrednica d'a iubi Françi'a". D. Ulbach a multiamitu in càteva cuvinte calduróse, esprimendu recunoscinti'a s'a pentru amical'a primire, ce i s'a facutu in Romani'a. "Nu romancierului, nu diaristului, a dîsu elu, s'au adresatu aceste dovedi de simpatia, ci amicului sinceru si devotatu alu poporului romanu". Apoi d. Petre Gradisteanu a redicatu unu toastu natiunei francese, de la care Romani'a, cà unu non Prometheu, a furatu foculu sacru ce a insufletit'o. Au mai vorbitu d-ui Cornea, d-lu Marcovici, P. S. Aurelianu si generali Anghelescu si Davila.

Atunci s'a sculatu d. I. C. Bratianu. „D. Ulbach, a dîsu primulu ministru, represinta pentru unii din d-vóstra pe diaristulu, care a luptatu tóte luptele din timpulu Imperiului pentru libertate, si pentru cei mai tineri, pe romancierulu ilustru, care onoréza literatur'a francesa. Dér' pentru mine, pentru noi cei betrani, d. Ulbach represinta altuceva. Elu represinta p'amiculu devotatu din ceasurile grele ale esilului, pe aperatorulu neobositu alu drepturiloru nóstre amenintiate, pe mangaietorulu, totu-deauna gata a 'ntari credintiele nóstre, a redica curagiulu nostru, candu slabiea. Elu a fost acela, care a speratu cu noi, candu toti disperau de tiéra, si pentru acést'a, fericitu d'a 'lu vedé astadi in midiloculu nostru, 'i multiamescu, si beau in sanetatea s'a". D. Ulbach a respunsu cu multa emotiune si cei duói amici s'au sarutatu cu ochi plini de lacrimi si cu aceeasi emotiune marele scriitoru francesu a strinsu man'a d-lui Rosetti, care era in façia s'a de ceea-l'alta parte a mesei. Pe la 10 óre sér'a, banchetulu s'a termintu.

(Scól'a fiiloru de militari din Craiov'a.) „Adjutorul" din Craiova scrie urmatórele: La 15 Sept. la órele 9 dim. avù locu inaugurarea scólei fiiloru de militari. Ceremoni'a incepù printr'unu servitiu divinu, la care asistara dnulu comandantu alu divisiei generalu Angelescu, d-nu siefu de statu-major, majoru Gigurtu, impreuna cu unu numeru fórte mare de militari si civili, ai scólei etc. Elevii insirati pe duóe rênduri si in numeru cam de vre-o 40, primira bine-cuvêntarea religiósa pentru inceperea cursuriloru. In urm'a servitiului divinu Majorulu Christodorescu, directorulu scólei, tînù unu discursu fórte bine simtitu, prin care cu dreptu cuventu aminti, cà suntemu datori infiintiarea acestei scoli d-loru vicepresiediuti ai Corpuriloru legiutóre Chitiu si Stolojanu, cari, vediendu necesitatea imperiósa a unei asemenea institutiuni in capital'a Olteniei, propusera acésta infiintiare. D. Raymond, veteranulu profesoru de limb'a francesa, in numele corpului profesoralu, multiumì d-lui directoru alu scólei pentru laudele ce aduse prin discursulu d-sale profesoriloru si ridicà unu toastu pentru prosperarea armatei Romane. Indata dupa acésta ceremonia se si incepura cursurile.

(O rudire complicata.) Prevenitulu Blanchetonu era adusu inaintea tribunalului corectionalu din Paris sub inculparea de furtu. Greutatea inse, pentru magistrati, consiste in faptulu, déca delictu esistase in adeveru in sensulu legei, din caus'a speciei, in care se presentá. Depositiunea martorului Garreau va lamurí lucrulu: — Inchipuiti-ve, d-loru judecatori dise elu, cà famili'a lui Blanchetonu este cea mai ciudata, ce se póte inchipui. Ascultati numai, si veti vedé. Blanchetonu tatalu era veduvu si avea unu fiiu de duóe dieci si duóe de ani. Betranului 'i placea se traiésca bine, si'i cam da anim'a branci dupa femei. Intr'o di, elu dise fiiului seu: „Vrei se ne insuramu? Amu gasitu o veduva cu ceva parale, care are si o façia." Baiatulu respunse, cà primesce si cerù tatalui seu se'lu recomende càtu mai de graba fetei. „Aidea de! dise betranulu. Fat'a e pentru mine; mama s'a e a t'a." Ori-cum, fiindu ca mam'a avea paralele, baiatulu primesce. Astfelu, tatalu devine ginerele fiiului seu, care, la rendu'i, era socrulu tatalui seu, de vreme ce tatalu seu se socotea, cà s'a insuratu cu nor'a fiiului seu, a carui fata deveniea sócr'a mamei sale. (Risete prelungite in auditoriu.) Presiedintele: Amenuntele acestea n'au nici unu interesu in causa. Martorulu: Ah! se vedeti. Amenduóe femeile facu càte unu copilu, nevast'a lui Blanchetonu tatalu o fata, aceea a lui Blanchetonu fiiulu, unu baiatu, care baiatu era astfelu cumnatulu mosiului seu, precum si fat'a era. (Risete.) Presiedintele: Mai lasa explicatiunile, si spune, cum s'a petrecutu furtulu. Martorulu: Eaca amu ajunsu. Voieamu numai se lamurescu bine lucrurile. La sfirsitu, ivindu-se zizania intre dinsii, intr'o di Blanchetonu fiiulu a luatu de la sócra-s'a, care 'i era nora, de vreme ce elu luase de nevasta pe mama, si care remasese veduva in urm'a mortii lui Blanchetonu tatalu 'i-a luatu, dicu, din casa tóte lucrurile reposatului, sub cuventu, cà elu e mostenitorulu tatalui-seu. Veduv'a dicea, cà nu, de órace reposatulu era in acelasi timpu ginerele fiiului seu, si cà, prin urmare, elu n'avea dreptu la merazu, si de aceea 'la chiamatu in judecata. Cum vedeti, lucrulu e limpede cá dio'a. Tribunalulu a achitatu pe prevenitu, sub motivu cà, in asemeni conditiuni, inculparea nu era destulu de stabilita. (Dreptulu.)

(Cutremuru de pamentu in Elveti'a.) Din Genev'a se scrie cu data de 26, cà impregiurulu acestui orasiu s'a simtîtu in numit'a dî unu cutremuru de pamentu, intovarasitu de-o gróznica furtuna. — Scuduirea era indreptata spre Ost, si parea a se intinde dela Alpi spre Jura. Mai multe vasse, cari se aflau pe laculu Genevei, au fost resturnate, si multe persóne s'au innecatu. — O localitate din districtulu Albula e amenintiata de aceeasi nenorocire cá si orasiulu Elm; de a fi adeca ingropata de muntele din fatia, care se clatina deja si se póte pravalì in fiacare momentu de satulu dela póle, — O comisiune pe ingineri a cerutu mesuri grabnice dela guvernu, spre a muta pe locuitori aiurea. „Al."

(Urmarile nebagarei de séma.) In nóptea de 8—9 Septembre 1881, la órele 8 jum. sér'a, feme'a locuitorului Mihaiu Piperea, din comun'a Roseti, pe càndu voiea a pune gazu dintr'o tinichea in lampa, a luatu focu gazulu dela luminare, si, sfaremandu tinicheaua, s'au aprinsu hainele de pe numit'a si de pe duóe fete, una de 3 ani si alta de 1 anu, precum si ale femeei Petena, care s'a incercatu a le veni in ajutoru, asié cà ardiendu-le hainele, au muritu imediatu, atàtu aceste duóe femei càtu si copilele. In acestu timpu, aprindiendu-se si cas'a numitului locuitoru Mihaiu Piperea, a arsu cu totu ajutorulu datu de locuitorii comunei.

Revista bibliografica.

(Elemente de istori'a naturala) pentru scólele poporale de Dr. Daniilu P. Barcianu; in 3 cursuri; Cursulu I.: cu numeróse ilustratiuni intercalate in textu; Sibiiu 1881, tipariulu tipografiei archidiecesane. (8^0 cu 128 pag.)

Sciintiele naturale au aflatu pêna acum'a puçinu adapostu in scólele nóstre poporale, desi insemnatatea loru este recunoscuta de toti. De vina a fostu parte mare lips'a cartiloru trebuintióse, dupa care invetiatorulu sè se póta indreptá si pe care scolarulu se le aiba la indemàna. Va se dica, scrierea dlui D. P. Barcianu implu o lacuna tare simtita in invetiamêntulu nostru. Acésta scriere se ocupa cu tus-trele regnurile cunoscute in istori'a naturala si anume descrie cu minutiositate mai multi din representantii, séu mai multe din representantele fiacarei classe. Limb'a intrebuintiata este peste totu luatu lesne de intielesu si curata — si ar' fi pututu fi potrivita de totu déca aru fi fostu ferita de nesce espresiuni cá: paserile au unu corpu si capu. ovalu; inulu se numera intre plantele de cultura de unu anu; troscotielulu este dér' unu mare inimicu alu culturelorude inu etc — Credemu, cà vomu mai puté reveni asupr'a acestei folositóre càrti.

Cursulu de Bucuresci

dela 6/24 Septembre 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	92.$^1/_4$	93.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	101.$^3/_4$	102.$^1/_2$
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	103 $^1/_2$	104.$^1/_2$
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	103.$^1/_2$	104.$^1/_2$
7% „ „ urbane	idem	101.$^1/_4$	102.$^1/_4$
8% Imprum. municipalu . .	idem	106.$^1/_2$	107.$^1/_2$
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	230.—	235.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1820	1835
Auru contra argintu		$^1/_2$	1
Auru contra bilete hipotec. .		$^1/_2$	1
Auru contra bil. de Banca nat		$^1/_2$	1
Florini Val. Austr.		2.13$^3/_4$	2.15—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 7 Octobre st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	118.60	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	123.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	133 25	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	112.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.40	Rent'a de harthia aust.	76.45
dto. (II-a emissiune)	109.75	„ de argintu „ .	77.45
dto. (III-a emissiune)	97.—	„ de auru „	94.45
Bonuri rurale ungare	99.—	Losurile din 1860 .	131.50
dto. cu cl. de sortare	98.—	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	830.—
Bonuri rurale Banat-Timis. . . .	97.75	„ bancei de creditu ungare . . .	371.75
dto. cu cl. de sortare	97.—	„ bancei de creditu austriace . . .	368.—
Bonuri rurale transilvane	97 —	Argintulu . . .	—.—
„ croato-slav. . .	98.—	Galbini imperatesci .	5 64
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	95.—	Napoleond'ori . .	9.36$^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57 85
		Londr'a.	118 30

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.